

Jedna z ciest k dobru a porozumeniu

Martinské bienále v Bibiane

Bratislavská Bibiana, medzinárodný dom umenia pre deti, hostí po tieto dni pozoruhodné podujatie – reinkaláciu výstavy X. ročníka medzinárodnej súťaže detskej výtvarnej tvorby **Bienále fantázie '91**. Po Martine sa tak i bratislavská kultúrna verejnosť, no najmä najmladší návštevníci môžu potešiť pohľadom na úprimný výtvarný prejav detí z osemnástich krajín sveta.

Podujatie má už dlhoročnú tradíciu, známe bolo však dosiaľ skôr v **martinskom regióne**. **Začalo sa** formovať na prelome šesťdesiatych a sedemdesiatych rokov a jeho priekopníkmi boli vtedy **Jozef Vongrej**, riaditeľ LŠU, a **Mišo A. Kováč**, dnešný námestník ministra kultúry SR – ich myšlienka usporiadať bienále sa uskutočnila v roku 1969 ešte v martinskej Ľudovej škole umenia. Ďalšie ročníky boli v Slovenskom národnom múzeu, Turčianskom múzeu Andreja Kmeťa, Etnografickom ústave a až neskôr – po obnove Turčianskej galérie – sa dostalo do jej priestorov. Zatiaľ je jeho hlavným garantom Národné osvetové centrum v Bratislave, prostredníctvom ktorého martinská galéria získava finančné prostriedky. Tohto roku ich bolo podstatne menej, Martinciana však potvrdili konkrétnymi činmi, že si podujatie berú za svoje. Kto mohol, prispel. Turčianske papierené napríklad poskytli celý materiál, vyrobili, čo bolo potrebné, vojaci spravili ohňostroj, pomohli Turčianske strojárne, tlačiareň Neografia, Divadlo SNP a ďalší sponzori. Koho však nemožno obísť, je scenograf **Jozef Ciller**, ktorý je už roky dušou a garantom bienále. Takisto

i akad. maliarka **Alžbeta Štefunková-Szaboová**, stála členka poroty a jej tohtoročná predsedníčka, už roky sleduje celkový vývoj v detskom výtvarnom prejave. Bez spolupráce týchto nadchnutých ľudí by sa podujatie nezvládlo, také je konštatovanie riaditeľky Turčianskej galérie a komisárky výstavy **Viery Gallovej**.

Akcia je vskutku srdcovou záležitosťou Martinčanov. Rozšírili ju i o početné sprievodné akcie, akou bola napr. nočná kresba detí so sprievodným zapálením draka. Deti maľovali bielou a čiernou farbou cestu pre rytiera Nebojsu a ukazovali mu tak symbolicky, ako sa možno dostať k dobru, porozumeniu a láske – to bolo vlastne motto posledného bienále. Túto myšlienku potvrdili i súbežnou prehliadkou mentálne postihnutých detí, ktorá dobre zapadla do celkového kontextu výstavy.

K refazi nadšencov sa teraz pripojila i Unia mladej slovenskej kultúry a Bibiana, medzinárodný dom umenia pre deti. Podporili myšlienku reinkalácie, a tak sa viac ako po dvadsiatich rokoch dostalo bienále i do Bratislavy.

Takže kto sa chce na chvíľu vrátiť do detstva, má príležitosť. Dve poschodia Bibiany premenili poslucháči scénografie Vysoké školy múzických umení pod vedením prof. **Jozefa Cillera** na svet plný čara a fantázie. Vytvorili vskutku priestor s detským rozmerom, v ktorom sa práce detí nielen dobre uplatnia, ale i prostredie, inšpirujúce malých návštevníkov k spontánnej tvorbe. Malé veľdiela sú nekonvenčne nainštalované na kartónoch, ktorý sa použili

všade. Možno si naň sadnúť, kresliť, je na okne, kde cez kľúčovú dierku či okuliare možno pozrieť von do reálneho sveta. Je dokonca i na zemi, kde ho deti tiež už stihli pokresliť.

Tri priestory prvého poschodia zaplnili práce z Česko-Slovenska. Čiernebiely vstup je venovaný grafike, potom už nasleduje ohňostroj farieb – kresby, maľby, keramika, kombinované techniky – práce, ktoré získali ceny a uznanie, všetky však nesporne vytvorené s ešte ničím nepokazeným detským citom. Na pyramíde vytvorenej takisto z kartónu je **Dedinská svadba** – kolektívne dielo detí zo ZŠ Svit – nevesta Martina, babka, suseda, družička Anička, svedok Miško... – postavíčky z papiera nalepeného na fľašu a potom pomalované získali cenu **Jozefa Vongreja**. Druhé poschodie je venované prácam detí z ostatných zúčastnených krajín, ktoré takisto zvládli úlohu na jednotku.

Súčasťou výstavy sú aj workshopy, priestor, kde deti môžu prejavíť svoju tvorivosť pod vedením poslucháčov scénografie VŠMU, vždy v sobotu a nedeľu popoludní až do 15. marca.

MAGDALÉNA SCHURMANNOVÁ

HVIEZDNA ROZPRAVKA Evy Koscelnikovej zo ZUS v Lipanoch získala čestné uznanie bienále.

Snímka – archív